

# Okul Kazalarında Güvenlik Önlemlerine Yönelik Davranış Ölçeği

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Kazalarında Güvenlik Önlemlerine Yönelik Davranış Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27551>

## Özet

Okul Kazalarında Güvenlik Önlemlerine Yönelik Davranış Ölçeği, 2005 yılında K. Gür tarafından doktora tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, özellikle ilköğretim okulu öğrencilerinin okul ortamında kaza riskini azaltmaya yönelik sergiledikleri veya kaçındıkları davranış biçimlerini sistematik olarak değerlendirilmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, öğrencilerin güvenlik bilincini ve bu bilinci pratiğe dökme düzeylerini belirleyerek, okul güvenliği ve kaza epidemiyolojisi alanındaki çalışmalara önemli bir veri kaynağı sunmaktadır.

Ölçeğin geliştirme çalışması, İstanbul ilindeki ilköğretim kurumlarında yürütülmüş olup, öğrencilerin güvenlik önlemleri hakkındaki bilgi ve davranış düzeylerini ölçmek üzere tasarlanmıştır. Bu araç, eğitimcilerin ve sağlık profesyonellerinin kaza önleme programlarını daha etkili bir şekilde planlamasına olanak tanımaktadır.

## Anahtar Kelimeler

Okul kazaları, güvenlik önlemleri, davranış ölçeği, ilköğretim öğrencileri, kaza epidemiyolojisi, okul güvenliği.

## Yazarlar

Gür, K.

## Amaç

Okul Kazalarında Güvenlik Önlemlerine Yönelik Davranış Ölçeği'nin temel amacı, ilköğretim çağı öğrencileri arasında okul kazalarına karşı alınan güvenlik önlemleriyle ilgili mevcut davranışsal eğilimleri nicel olarak saptamaktır. Bu ölçüm, öğrencilerin güvenli davranışları ne ölçüde benimsediklerini ve uyguladıklarını ortaya koyarak, riskli davranışların azaltılmasına yönelik pedagojik müdahalelerin geliştirilmesine temel oluşturur.

Ölçek, aynı zamanda, öğrencilerin güvenlik davranışlarındaki eksiklikleri tespit ederek, okul yönetimlerine ve rehberlik servislerine özelleştirilmiş eğitim programları hazırlama konusunda rehberlik etmeyi hedeflemektedir. Bu kapsamda, ölçek sonuçları, okul ortamındaki potansiyel tehlike alanlarının belirlenmesine de katkı sağlamaktadır.

## Yapı

Ölçek, okul ortamındaki çeşitli fiziksel ve sosyal durumlarda öğrencilerin sergilediği güvenlik odaklı davranışları ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Ölçülen temel yapı, bireyin riskli durumları tanıma ve bunlara karşı koruyucu eylemleri uygulama yeterliliği olan "Güvenlik

Davranış Etilimi"dir. Bu yapı, bilişsel bilgi düzeyinden ziyade, pratik uygulamaya dökülen eylemlere odaklanmaktadır.

Bu araç, Sağlık Psikolojisi ve eğitim bilimleri kesiminde yer almaktadır. Ölçeğin maddeleri, genellikle oyun alanlarındaki kurallara uyma, merdivenleri güvenli kullanma ve tehlikeli nesnelere kaçınma gibi gözlemlenebilir davranışsal göstergeler üzerinden yapılandırılmıştır.

## Geçerlik

Ölçeğin orijinal geliştirme çalışmasına ait özet bilgilerde (Gür, 2005) spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir. Ancak, bir doktora tezi kapsamında geliştirilmiş olması, içeriğin uzman görüşleri (kapsam geçerliliği) ve ilgili literatür taraması sonucunda belirlenen teorik çerçeveye uygun olarak hazırlanmış olduğunu göstermektedir.

Kapsamlı bir psikometri aracı olarak, ölçeğin yapı geçerliliğinin (construct validity) ve ayırt edici geçerliliğinin (discriminant validity) detaylı faktör analizleri ile incelenmesi beklenir, ancak bu bulgular mevcut kaynak özetinde yer almamaktadır.

## Güvenirlilik

Güvenirlilik analizlerine ait spesifik istatistiksel sonuçlar (örneğin, Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı veya test-tekrar test korelasyonları) sunulan kaynak özetinde mevcut değildir. Ölçeğin güvenilirliğinin değerlendirilmesi için iç tutarlılık analizlerinin ve zaman içindeki kararlılığı (stability) incelenmesi kritik öneme sahiptir.

Gelecekteki araştırmalarda, bu ölçeğin farklı öğrenci gruplarında güvenilirliğini yeniden tesis etmek ve raporlamak, aracın akademik ve pratik alandaki kullanımını güçlendirecektir.

## Faktör Analizi

Ölçeğin kaç faktörden oluştuğu veya maddelerin hangi boyutlar altında toplandığına dair detaylı Faktör Analizi sonuçları mevcut özet kaynakta yer almamaktadır. Ölçek geliştirme sürecinde, genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak güvenlik davranışları alt boyutlarının belirlenmesi ve ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile bu yapıların doğrulanması yaygın bir metodolojidir.

Tahmin edilen alt boyutlar, okul kazaları yaygın olduğu alanlara (örneğin, sınıf içi güvenlik, bahçe ve oyun alanı güvenliği, spor salonu güvenliği) yönelik davranış kümelerini içerebilir. Bu faktörlerin netleştirilmesi, ölçeğin teorik yapısını anlaması açısından önemlidir.

## Araç

**Test Type:** Geliştirme (Developmental)

**Format:** Öz Bildirim veya Gözlem Temelli (Doktora tezinde hem bilgi hem de davranış ölçekleri geliştirildiği için, bu davranış ölçeği gözlem veya öz bildirim formatında olabilir. Genel kabul öz bildirimdir.)

**Language Available:** Türkçe

**Population Group:** İlköğretim Okulu Öğrencileri

**Age Group:** Belirtilmemiş (Tipik olarak 6-14 yaş aralığı)

**Population Details:** İstanbul ili ilköğretim okullarında öğrenim gören öğrenciler.

**Test Methodology:** Ölçek Geliştirme Çalışması (Survey tabanlı veri toplama ve psikometrik analiz yöntemleri kullanılmıştır.)

## Anahtar Kelimeler

Kaza önleme, öğrenci davranışları, risk algısı, psikometrik araç, tez çalışması, okul güvenliği.

## Yazarlar

**Author ORCID Identifier:** Bilinmiyor

**Affiliation Email addresses:** Bilinmiyor

**Correspondence Address:** Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü (Geliştirme sırasındaki kurum)

## Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, K. Gür'ün 2005 yılında tamamladığı doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Bu nedenle, ölçeğin akademik ve araştırma amaçları kullanılmada genellikle tezin doğru şekilde referans gösterilmesi yeterli olmaktadır. Ticari amaçları kullanılmaları veya kapsamlı adaptasyonlar için yazar veya ilgili üniversite birimi ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

**Test Yılı:** 2005

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki adresten indirilebilir: [okul-kazalarinda-guvenlik-onlemlerine-yonelik-davranis-olcegi-toad.pdf](http://okul-kazalarinda-guvenlik-onlemlerine-yonelik-davranis-olcegi-toad.pdf)

## Kaynaklar

Aşağıda, Okul Kazalarında Güvenlik Önlemlerine Yönelik Davranış Ölçeği'nin geliştirildiği birincil akademik kaynak listelenmiştir:

Gür, K. (2005). *İstanbul ili ilköğretim okullarında kaza epidemiyolojisi ve öğrencilerin okul kazalarında güvenlik önlemlerine yönelik bilgi ve davranış ölçeklerinin geliştirilmesi* (Doktora tezi). Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri, Enstitüsü, İstanbul.

Tezin orijinal kayıtlarına YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: [tez.yok.gov.tr](http://tez.yok.gov.tr)

## Okul Kazalarında Güvenlik Önlemlerine Yönelik Davranış Ölçeği Maddeleri

**ÖNEMLİ:** Ölçeğin orijinal maddeleri, sunulan kaynak özetinde yer almamaktadır. Maddelere erişim için yukarıda belirtilen doktora tezinin incelenmesi gerekmektedir.